

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab Anno 395. Usque Ad Annum 428

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1759

VD18 90117794

§. 1. Theophilus damnat Origenem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66042](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-66042)

HISTORIA ECCLESIASTICA.

LIBER XXI.

S. ANASTASIUS, PAPA.

ARCADIUS IN ORIENTE, HONORIUS IN
OCCIDENTE, IMPERATORES.

§. I.

Theophilus damnat Origenem.

Nemo prius, aut majori calore damna- Sæculum V.
tionem Origenis urgebat, ac Theo- A. C. 401.
philus Episcopus Alexandrinus.

Non statim quidem id consilii cepit, Prosp. Chro.
quamvis, ut faceret, eum S. Epiphanius, Pith. an. 7.
& S. Hieronymus monerent; is litteras Arcad. p. 57.
ad ipsum dedit, significans, multis viris Sever. Diat.
sanctis patientiam ejus erga hæreticos Epiph. ap.
minime probari; frustra ipsum sperare, Hier. 67. 63.
Hier. ep. 68;

M 5 per-

Sæculum V. pervicaces animos mansuetudine, & pa-
A. C. 401. tientia capiendos. Tandem, occasione
Socr. VI. c. 7 oblata, Origenistas persequi statuit. In-
Soz. VIII. ter Monachos Ægypti non nullos repe-
c. 11. rire erat simplices, & rudes, qui, Sacra-
Sup. l. XIX. rum Scripturarum cortici inhærentes,
n. 45. bi imaginabantur, Deo figuram esse ho-
 manam; hinc Græce Antropomorphitæ
 a quibusdam vocabantur; cum pruden-
 tiores sæpe vellent stupidos ab errore
 revocare, contentiones excitabantur, &
 quia Origenes, aliunde suspectus, ab in-
 condita Scripturæ explicatione longissi-
 me distabat, eos Antropomorphytæ Ori-
 genismi accusabant, qui se errorem de-
 docere adlaborabant, ipsi econtra ab-
 stis Blasphemiae, & Idololatriæ argue-
 bantur.

Theophilus Episcopus sanam Doctrinam tuebatur, publice docens, Deum esse incorporeum. Imo suam mentem clarius in Epistola Paschali explicavit, in qua errorem oppositum prolixe refutavit. Postquam hæc Epistola pro more ad Monasteria delata est, mirum! quanta iracundia ferme omnes Ægypti Monachi exarserint; ajebant, Theophilum Episcopum in perniciosam Hæresin delapsum; jamque plerique ex Senioribus eorum ab ejus Communione recedere statuerant, quod, ut ipsi dictitabant, Sa-
 cram Scripturam impugnaret, affirman-
 do,

Cass. Coll. I.

c. 2.

do, Deum figura humana non esse, cum Sæculum V.
tamen Scriptura expressissime testaretur, A. C. 401.
Adamum ad imaginem ejus fuisse crea-
tum. Monachi Scetenses, qui omnium
perfectissimi in tota Ægypto habebantur,
hanc Epistolam rejecere; inter Presby-
teros, eorum Præsides, unus inventus
est Abbas Paphnutius, qui hanc recipe-
ret; aliarum trium Ecclesiarum Presby-
teri eam in suis conventibus ne quidem
legi passi sunt. (*)

Inter hos Antropomorphitas, Senex
quidam erat, nomine Serapion, cuius vi-
ta austera, bonumque, quod cœteris præ-
bebat exemplum, haud parum Auctori-
tatis tribuebat Hæresi; sæpe Paphnutius
hortando virum ab errore revocare co-
nabatur, sed operam perdebat, quippe
Serapion, quidquid contra opinionem
ipsius afferretur, novum esse, & antiquæ
traditioni contrarium non dubitabat.
Contigit, ut Diaconus doctissimus, cui
nomen Photinus, ex Cappadocia illuc
veniret. Paphnutius, ingenti gaudio
exceptum, & in Conventum Fratrum
deductum, coram interrogat, quomodo
totius Orientis Ecclesiæ illum textum
expli-

c. 3.

Serapion:

(*) Hier haben wir ein Beyspiel, wie misslich
es stehe, wenn sich die Mönche um das Studi-
ren gar nicht bekümmern sollen, wie solches ein
eifriger Reformator in Frankreich behaupten will.

Sæculum V. explicarent: *Faciamus hominem ad imaginem, & similitudinem nostram!* A. C. 401. Pho-
tinus respondit, id ab omnibus Episcopis non juxta litteræ humilitatem, sed spiritualiter intelligi; deinde longo sermone & multis Scripturæ locis doctissime probavit, Deum esse immensum, invisibilem, & incorporeum. Rei veritatem Serapioni persuasit. Paphnutius, aliquæ præsentes, admodum lætabantur, quod Deus Sanctum hunc Senem ab errore, in quem non pravitate, sed simplicitate lapsus erat, liberasset; omnes surgunt, ut simul orarent, atque Serapion in faciem prostratus, cum fletu clamabat: *Heu! Deum meum mibi abstulerunt, jam nescio, quis ille sit, quem adoro!* Volebat dicere, illud corporis Phantasma disparuisse, quod sibi ipsi, ut in oratione Deum sibi repræsentaret, finixerat. Cassianus, & Germanus huic conversioni præsentes adsuere; ex quo facto materiam secundi colloquii Abbas Isaac desumpsit circa orationem, ostendens, hos errores depravatae per Idololatriam imaginationis Reliquias esse.

*Sæp. l. XX.
§. 7.*

Coll. X. c. 5.

At majoris longe molis fuit, Monachorum multitudini errorem eximere. Relictis Monasteriis turmatim Alexandriam concurrunt, murmurantes contra Theophilum; impium proclamabant, volebantque interficere. In his angustiis

stiis Theophilus, industria utendum ra- Sæculum V.
A. C. 401.
tus, se se furentibus obvium intulit, di-
cens: *Dum vos aspicio, video mihi vi-
dere vultum Dei!* His verbis mitigati,
dicebant: *Si vera loqueris, & credis,
Deo vultum esse, nostro similem, libros
Origenis anathematiza! ni facias, de im-
pio, & Dei inimico ultionem sumemus!*
faciam vero, inquit Theophilus: *nam
ego quoque libros Origenis odi, & diu est,
quod eum damnare apud me statui.* His *Prosp. in
Monachos* dimisit; Concilium deinde *Chron. Pith.*
convocavit, in quo decretum, ut, quis *Seve. Dial. I.*
cunque opera Origenis defenderet, Ec-
clesia ejiceretur. Hac de re Epistolam
Synodalem ad omnes Episcopos prescri-
psit.

§. II.

Epistolæ Paschales Theophili.

In Epistolis quoque Paschalibus, quas sin- *Synes. ep. 9.*
gulis annis ad omnes Ecclesias mitte- *S. Leo. ep. 49*
re solebat, Origenis Adversarium se pro- *al. 64. ad
babat. Quippe, a Concilii Nicæni tem- Marian.*
pore, Episcopo Alexandrino incumbebat, *Cass. Coll. X.*
omnibus aliis diem Paschatis indicare. *c. 2.* *Synes. ep. 13.*
Eiusmodi Epistolæ statim post Epiph-
niam mittebantur, ut omnes mature
diem rescirent, & initium quadragesimæ,
alia quoque festa mobilia, diem Pascha-
tis consequentia. Harum Epistolarum
bajuli in omnibus civitatibus optime
habe-